

Őssejt kezelés – őssejt kutatás a kardiológiában / Mit tilos és mit szabad?

2009. augusztus 26.

Az elmúlt napokban, hetekben a média minden csatornáján keresztül ontotta a híreket a Magyarországon folyó engedély nélküli őssejt kezelésről. S mivel a hírek egy része meglehetősen pontatlanul fogalmazott, igen nagy zűrzavar támadt az őssejtek körül. A témát közelebbről nem ismerők egyre kevésbé értik, hogy mi is a különbség őssejt kezelés és őssejt kutatás között, s hogy mit szabad és mit nem szabad tenni az őssejtekkel.

A Magyar Kardiológusok Társasága a hazánkban folyó kardiológiai őssejt kutatás miatt fontosnak tartja a kérdés néhány aspektusának tisztázását.

Mindenekelőtt fontos tisztázni, hogy az őssejt kezelés és az őssejt kutatás között óriási különbség van. Milyen szabályok vonatkoznak az őssejt kezelésre? Ugyanúgy, mint minden más esetben, egy adott országban egy adott kezelési eljárás csak akkor alkalmazható (legyen szó akár gyógyszeres kezeléstről, akár bármilyen műtéti eljárásról, szervátültetésről, vagy őssejt kezeléstről), ha az adott eljárást az ország erre hivatott orvos szakmai grémiuma a rendelkezésre álló megfelelő színvonalú klinikai vizsgálatok eredményei alapján (mérlegelve a módszer előnyeit és esetleges kedvezőtlen hatásait) elfogadta. Ebben az esetben az adott terápiás eljárás az adott országban rutinszerűen alkalmazható.

Hazánkban és a világ más országaiban is jelenleg őssejt kezelés csak – súlyos vérképzőszervi betegség miatt - csontvelő transzplantáció formájában engedélyezett.

Az emberben történő őssejt alkalmazás összes többi formája csak klinikai kutatás keretei között történhet, a klinikai kutatásokra vonatkozó szigorú szabályok maradéktalan betartása mellett.

Néhány a legfontosabb szabályok közül:

- A klinikai kutatásnak minden részletre kiterjedő pontos protokollja kell, hogy legyen, amitől a vizsgálat során nem szabad eltérni
- Ezt a kutatási protokollt különböző szintű Kutatásetikai Bizottságoknak el kell fogadnia
- A betegnek aláírásával kell igazolnia, hogy tudja, hogy betegségének kezelésére nem egy elfogadott kezelési módot alkalmaznak, hanem egy klinikai vizsgálatban vesz részt.
- A vizsgálatban résztvevő orvosoknak kötelessége felvilágosítani a beteget a módszer előnyeiről és esetleges kedvezőtlen hatásairól.
- A beteg számára a vizsgálatban való részt vétel minden esetben ingyenes.

Ami az őssejt alkalmazás kardiológiai vonatkozásait illeti, a kardiológiai őssejt kezelés a kardiológiai őssejt kutatás számos kedvező eredménye ellenére sem Magyarországon, sem máshol a világban nem engedélyezett.

Kardiológiai őssejt kutatás azonban a világ számos országában, köztünk hazánkban is több kardiológiai centrumban folyik egyre újabb és újabb tudományos eredményeket szolgáltatva, melyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy korrekt módon meghatározható legyen ennek az új módszernek a helye a kardiológiai gyakorlatban.

A hazai kardiológiai őssejt kutatás eredményeit számos nemzetközi tudományos közlemény fémjelzi. Mai tudásunk szerint a kardiológiában alkalmazott őssejt kezelés olyan klinikai szituációkban lehet kedvező, ahol a betegség következtében nagyszámú szívizomsejt pusztult el (pl. szívizom infarktus követően, vagy szívelégtelenségben).

Számos őssejt típussal folynak kutatások (csontvelőből, harántcsíkolt izmokból, szívizomból, zsírszövetből stb. származó őssejtekkel). Ezek mind a beteg szervezetéből származó saját őssejtek, melyek többek között azért is nagyon kedvezőek, mert nem okoznak a szervátültetésekre jellemző kilökődési reakciókat. Embriónális őssejtekkel ma human vizsgálatok nem folynak. Mindaddig a legbiztosabb eredmények azokból a vizsgálatokból származnak, amelyekben a saját csontvelőből származó őssejtek hatását jelentős szívfunkció romlással járó szívizom infarktust követően értékelték. Az első humán vizsgálatok eredményét 2001-ben közzétették, azóta szigorúan kontrollált körülmények között sok száz betegen alkalmazták a módszert, ami a rendelkezésünkre álló vizsgálati eredmények alapján biztonságosnak tűnik.

Azonban számos olyan kérdés van még, amire a kardiológiai őssejt alkalmazás rutinszerű bevezetése előtt válaszolnunk kell. Egészen pontosan meg kell határoznunk, hogy kik azok a betegek, akiknél a módszer egyértelműen kedvező hatású, melyik az az őssejt típus, melynek az alkalmazása a legelőnyösebb, melyik az az infarktust követő időpont, amikor a kezelés a leghatékonyabb, elegendő-e az őssejteket a koszorú erekbe juttatni, vagy effektívebb, ha közvetlenül a szívizomzatba adjuk őket. Ilyen és ehhez hasonló kérdések foglalkoztatják ma a kutatókat.

Ahhoz azonban, hogy a munka nyugodtan folytatódhasson, s a betegek is biztonságban érezhessék magukat, az orvostikai szabályokat mindenkinek be kell tartania.

Dr. Nyolczas Noémi
A Magyar Kardiológusok Társasága
Szívelégtelenség és Szívizombetegségek
Munkacsoportjának Elnöke

Sajtókapcsolat a Diamond Agency részéről:

Fadgyas Zsuzsa
Mobil: 06209339619
E-mail: info@diamondagency.hu
www.diamondagency.hu

Kovács László
Mobil: 06203304622
E-mail: kovacs.laszlo@diamondagency.hu
www.diamondagency.hu